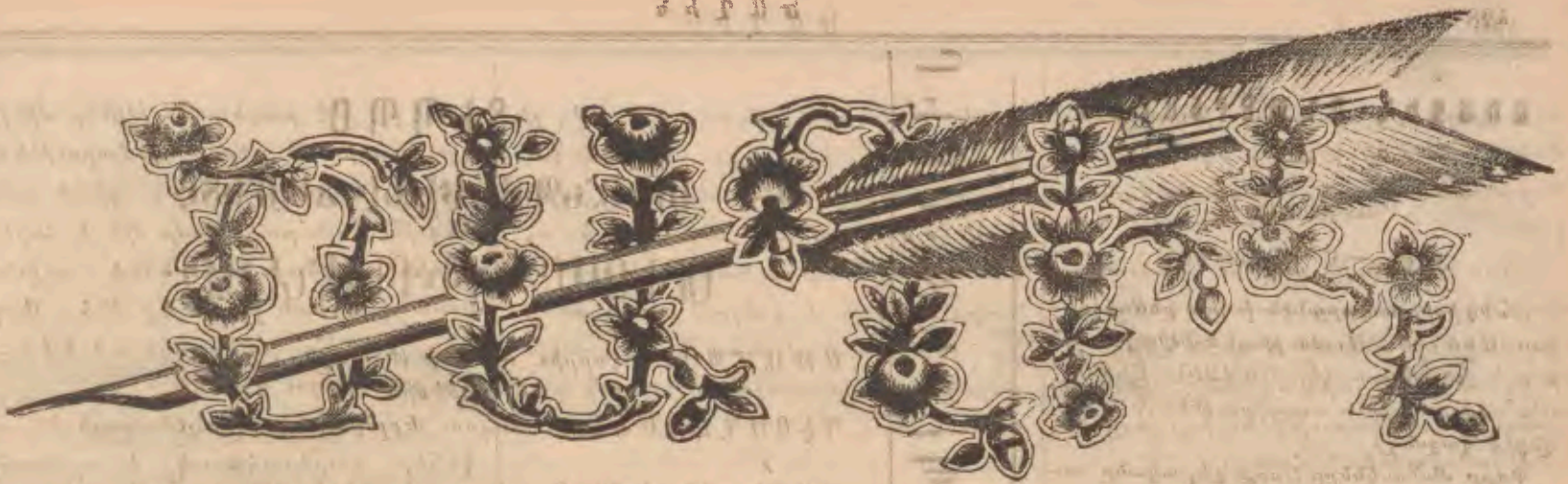

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱԲԱՅԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ՄԱՂԻԿ ԵԱՐԱՐՔ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ԵՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲԱՐՔԻ Ե. ԵԱՐԱՐ ՑՐԵՐՆԻ: — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՂԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԳԻՃՆ Է 100 ՂՐԵ ԱՐԺԱՐ: — ՎԵԳԱՄԱՆԱՅԻՆ 50: — ԴԱՆԱՆԱՅ ԿԱՄԱՐ 115 ՂՐԵ: ՎԵԳՄԱՆԱՅ 60: — ԾԱՆՈՒՅԴԱՆ ՏՈՂՐ 5 ՂՐՂ:

ՈՐ ԵՒ Է ԿԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՔԻՆ ԿԷՏԲ Է ՈՒՂՂԵՂ: ԱՌ ԱՐՏՈՒՄՏԷՐ ԵՒ ՏՏՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱՆԱՆ, ԷՍԿԻ ԶԱԿՔԻՅԷ ՃԱՏՈՒՆԱՅ ՆՂԱՆ Լ.Ծ. ՊԵՐԱԿԵՐԵԱՆԻ ՏԱՐԱՆՆԻ, ԽԱՐԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԵԱՆՃՆՈՒՄ ԳՐՈՒՔԻՆԻՔ ԽՏ ԶԵՆ ԵՐՈՒՐ:

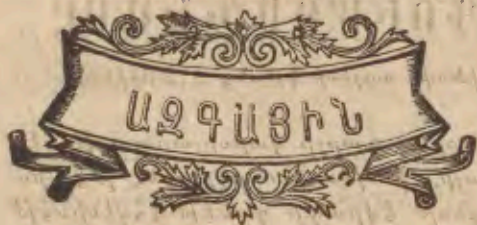
Թ Ի Ի 235 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՅՈՒԼԻՍ 26 ԶՈՐԵ-ԲԵՏԱԲԹԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ: — Լ՛ՎԱԿԻ ՎՐԱՅ ՍԿՈՒ ՄՐ. — ԱՎԷ ԽՆԿԷ: — ԾԱՂԿԱՔԱՂ: — ՍՐԶՆԻՅԷ: — ԱՌԻԺՈՒ ԺԱԳԻՆ:

ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԶՈՐ ԽՆՈՐԻՆՈՒԹԵԱԺՐ ԲԱԳԷՂԻ ՊԱՏ. ՎԱԽԱՆՈՐԴԿԱՐԳՈՒՄ Է ՈՐԺ. Տ. ԶՈՒՄԵԻՎ. ԱՌԼԱԽԱՆ: Այս ընտրութիւն յայտնող պատրիարքական հեռագիրն զրկուած է արդէն յիշեալ Արժ. վարդապետի:

ԳԵՐ. ԽՈՐԷՆ ԱՐՔԵԱԿԻՍԿՈՍ ՆԱՐԱԿԷՂ ԵՐԿՈՒՇԱՐԺԻ ՄԱՌԱՍՈՒ ՄԱՅՐԱՐԱ. ՂԱՔՍ ՀԱՍԱՆ ԽՈՒՎԼԻԷԻ ԾԵՐԷՆԷ չՈԳԵՆԱՆՈՎ: Ն. ՍՐԵԱԿՈՒԹԻՆՆԵ ԴԻՄԱՆՈՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ չՈԳԵՆԱՆ. ԿՆԱՅՈՒԺ ԷԻՆ, ՊԷՂԻԿԺԱՂԻ ԱՐԺ. Տ. ՎՐԴԱՆԷՍ ՎԱՐԴԱԿԵԱՆ, ՍԵՂԵՐՆԻ ԹԱՂ. ԽՈՐՀՐԴՈՒՄ ԱՆԴԱՄՔ. Տ. ՍԱՐԳԱՆԱՆ ԱՐԺ. Տ. ՍԱՀԱԿ ԱՆԱԳ. ՓԱՀԱՆԱՅ Լ. ԱՂՔ:

ԳԵՐ. ԽՈՐԷՆ ՍՐԵԱՂԱՆ ՈՒՂՂԱԿԻ ՊԷ. ԶԻԿԺԱՂ ԳՆԱՅ, ԵՒ ՆԱՌԱՄԱՏՈՅԻՆ ՎՐԱՅ ԿՆԱԿԱՆԷԻՆ ԸՆԴԱՆՈՒՅԻՂ ԳՆԱՆ Լ. ԹԱՂԻՆ:

պատուաւոր ազգայինք, որք իւրեանց համբաւաւոր քարոզիչն առաջնորդեցին յեկեղեցի. Տատեանց բնակարանին առջեւ Մաքրուհեան վարժարանի աշակերտք՝ շապիկ հագած և դափնիս ի ձեռն զիմաւորեցին զնարպէյ Որբաղան, զոր հեղինակած երգերէ մին երգեցին:

Այսպէս հանդիսիւ մտաւ Սրբազանն յեկեղեցի, ուր աղօթեց և օրհնեց ժողովուրդն, որ կանխաւ հաւաքեալ էր անդ. Յետոյ Թաղ. Խորհրդարան ելին ըմբռնող լուծիւններ ընդունեց:

Քարբերդի նորընտիր կառավարիչ Մէհմէտ Ալի պէյ երկուշաբթի Սաքրիզիւղ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր տունը գնաց և տեսակցեցաւ Ն. Ամենապատուութեան հետ:

Քարբերդի վիճակին առաջնորդ ԳԵՐ. ՂԵՆՈՒԴ ԵԱԿԻՍԿՈՍ ԾԻՅԱՆՆԵԱՆ ԹԷԼԵ. հրաժարական զրկած է ի Պատրիարքարան, սակայն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը չէ ընդունած Տ. ՂԵՆՈՒԴ ԵԱԿԻՍԿՈՍԻ հրաժարականն և յորդորած է զնա շարունակել իւր պաշտօնը:

Զմիւռնիոյ պատրիարքական փո.

խանորդ Արժ. Տ. Յովնէփ վարդապետ. Այվաղեան առժամեալ կերպով մայրաքաղաքս պիտի գայ ի մօտոյ:

Կը լսենք թէ՛ Դուռագրուի Մայր եկեղեցւոյ նախորդ լուսարարի խնդրէն դարձեալ երեւան ելեր է. թէ յիշեալ անձն, իւր պաշտպանեալներէն միոյն անսալով աղերսագիր մատուցեր է առ Ամեն Ս Պատրիարք Հայրն, իւր նախկին պաշտօնին վրայ հաստատուելու համար:

Այս լուր եթէ իրականութիւն գտնէ՝ այժմէն իսկ դուշակելի է թէ մեծամեծ խռովութիւնք պիտի ծագին Թաղեցոց մէջ, զի այդ անձն գայլ թաղղելի է յաշո նոցա:

Կիրակի օր մեծ շքով կատարուեցաւ, Բերայի՝ Վենետիկոյ Մխիթարեան վարդապետաց հովանաւորութեան տակ գտնուած վարժարանի մրցանակաբաշխութեան հանդէսն՝ ի ներկայութեան բաղմաթիւ և բարձրաստիճան չՈՒՎՄԵԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ Ե ՄԷԱՐԻՓԻ պաշտօնէից ոմանց:

Հանդիսին կը նախագահէր ԳԵՐ. ԱՂԱՐԵԱՆ ՈՐԵԱՂԱՆ: Խօսուած ճառերը թուրքերէն, Դաղցիներէն և իտալերէն էին: Աշակերտաց ոմանք իրենց

արտաքին կարգի յաջողակութեանց համար Ազարեանի և այլոց եկեղեցական նաց մասնաւոր նուէրներուն արժանացան:

Այս հանգիսին առթիւ մասնաւոր շնորհակալութեանց արժանի է յիշեալ վարժարանի անխնջ Տնօրէն Վեր. Հ. Գրիգորիս Մ. վարդապետն, ինչպէս նաեւ Քնար ընկերութիւնն իւր ցուցած մեծ յաջողութեան համար:

Գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Հայրենի չարախախտութիւն, որ անսպասան կերպիւ դադարման դատապարտուած էր, բարձրագոյն ներման արժանացած ըլլալով, վերստին պիտի հրատարակուի:

Հրատարակեցաւ Հայրենի Ասորեստանի պատուական հանգիսին օգոստոսի թիւըն ճոխ պարունակութեամբ:

ԼՃԱԿԻ ՎՐԱՅ ԱՎՈՍ ՄԸ

ՍԻՐԱՎԷՊ

(Նախորդ թիւէն)

6

Սոյն նամակը, որ Գ. պրակի մէջ տեսնուած վճռոյն բարի յատկութիւնը կ'ապացուցանէր, լմնցած առեւն, կէս գիշերը ժամ մը անցեր էր: Փապիուս միտքը դրաւ նոյն վայրկեանին իսկ անոր հասցէին զրկել: Ուստի վար իջաւ դռնապանն արթնցնելու, որուն իսկոյն առատ պարգեւ տուաւ. նա ալ գրեց Սթէնիի դռնապանը արթնցուց: Սոյն երկու դռնապաններու գիշերաշին ընդհարման արգիւնքն այն եղաւ որ, առաւօտեան ժամը հինգին Սթէնի, իւր պատշգամբէն կախուած ալիտակ կուճէ՝ զքօղեալ կանդեղի մը տմոյն լուսով և արտօսարալից այօք կ'ընթեռնուր Փապիուսի նամակը: Լացաւ ընդ երկար: Այլ վերջապէս կանաչի կատաղութիւնը յաղթեց հոգւոյն յուզմանց, չորցան իւր աչքերը, յորս վրէժխնդրութեան նշաններ ըսկան նշմարուիլ:

Կարծեմ, ըսինք, թէ Սթէնի ամենալաւ ձիւքերով օժտեալ կ'ընէր: Ամենեւին նամակ չէր գրեր, այլ ա-

մանկ աղէտալի պարագայի մէջ չի կրցած զօգել ինքզինքը, և ժամը իննին ատենները, գրիչ մը, որ ցայն-ժամ կոյս էր որ և է մեղանէ, և անարժան սպիտակութեամբ, թերթ մը նուրբ և ազնիւ մագաղաթ առաւ ձեռքը, յետոյ անգամ մ'ալ Գ. պրակին վճիռը արդարացնելու գիտմամբ ըսկաւ գրել:

ՍԹԷՆԻ ԱՌ ՖԱՊԻՈՒՍ

Փապիուս

Ձեր համարձակութիւնը գրգռեց զիմ: Մեղապարտ էք դուք, այլ ես արձեղ նման էի: Այսօր կրնամ խոստովանիլ զայդ ձեզ քանի որ ձեր յանցաւորութեան զգացումը իմ մեղացաւ համար նուազ խիստ և անաչառ ընել պարտաւորած է ձեզ, եւ որովհետեւ այսօրուրնէ ետք, բարեկամութենէ զատ ոչ այլ ինչ կարելի է մեր մէջ, ուստի լաւ է որ մերինք փոխադարձ ներողամտութեամբ սկսի:

Այսու հանգերէ, դոյզն ինչ կը վարանիմ, այսչափ փափկագորով և անխափ, յաճախ օրհնեալ մեր միութեան յիշատակը յոյժ դժնդակ կը բերէ ինձ այս խոստովանութիւնն ընել, դժուարին քան զոր կարծէի: Հապ, օն, քաջացիր, և ընկրկելու կարելիութեան ուղին ընդհատելու համար, առանց մելանի թաթաւելու ոչ իսկ ալ շունչ առնելու, իսկոյն գրեցնք որոշիչ բառը:

Ժամ մը կայ, բարեկամ մը ներս մտաւ այս սենեկէն, ուր կը կարծէիք թէ առանձին միայն դուք կը մտնէիք, և մի ոստմամբ, գիմեց մինչեւ այս անկողնոյս վրայ յորում կը դրէմ ձեզ, Փապիուս, գրկելու համար: Այս սիւրսգեղ Սթէնին զոր, դուք այդպէս անձնահասօրէն կը մատնէիք:

Այդ բարեկամը, այսպէս յաճախ առաւօտները կուգայ, եռանդուն զուարթ և յանդուգն: Այսօր, դուռը գոց էր, բայց նա ամենեւին յանձն չառաւ նեղուիլ, երթալով աղաչելու նինքն իր գայ դուռն իրեն բանալ, այլ պատուհանէն ներս մտաւ:

Եթէ գիտնալ կուզէք, դուք որ մերթ դիտաւորութիւններ ի վեր կը

հանէք, թէ բարեկամութիւնը մինչեւ որ անտիճան յորոյ յօժարութեան պէտք է բարձրացնել, պիտի ըսեմ ձեզ թէ սոյն բարեկամը մին է ձերիններէն. յաճախ ամենամեծ աւելնով նորա գովեստն ըրած էք ինձ: Արդեօք, ատկից յափշտակուած եմ, . . . Դուք դատելու էք:

Այս բարեկամը, դեռատի է, ոսկահեր, բարձրահասակ, և աշխարհիս վրայ շնորհաց, զօրութեան, դեղափալութեան մասին աննման է. . . Նա ալ ձեզ պէս բանաստեղծ է, աւելի քան ձեզ: Եւ ի միտ առէք զայս, և արդէն իսկ գեր քան ձեզ մատենագրից՝ աւելի քան զոր անշուշտ դուք չպիտի կարենայիք յօրինել երբէք:

Որպիւր հրապուրելի է, աստ, այժմուս իսկ, յայս պատշգամբս, զոր իւր ժպտովը կը հմայէր, որպիսի շնորհալից նազանքով կը խաղար արձակ մազերուս մէջ, որպիսի յուշիկ և մեղմիկ կը փայփայէր մերկ ուսերս ու բազուկներս: Ա՛հ, մինչ, գեղեցիկ զերթ գարունն, երանութիւն և սէր բուրելով՝ եկաւ, հիւրընկալեցի իբրեւ մխիթարութիւն երկնառաք:

Յետ այս խոստովանութեանց, Փապիուս, ամէն ազատութիւն կը թուրում ձեր մտածմանց, ենթադրեցէք զոր ինչ կը հաճիք, ես ոչինչ պիտի ժխտեմ. մեղադրանք, անէծքներով ընկճեցէք զիս, այլ անտարակոյս խիստ շուտ պիտի հասկնաք թէ յանցաւոր էք, վասն զի միեւնոյն մեղանդանքներն, միեւնոյն անէծքներն ես ալ պիտի կարենամ զղուել ձեզ, եւ արդ երջանկութեամբ ապրեցէք ձեր թանկագին հոմանոյն, այդ գիտնական պրոֆուհայն հետ: Իսկ ես ալ փոխադարձաբար պիտի կարենամ երջանիկ լինել իմ դեռահաս բարեկամիս հետ, որ, եթէ քմածին հաճոյքներ ալ ունենայ, ինձ միշտ կարող է մոռցնել տալ զա՛յնս:

Եթէ երբէք փափաքել պատահի ձեզ գալ տեսնել զաիկին Սթէնի, կաղաչեմ, իմ գումարմանս օրն ու ժամն ընտրելով եկէք: Ուրախ թերեւ կը հիւրնկալեմ ես թէ եւ, սակայն հասարակօրէն կրնաք վայրկեան մը զիս տեսնել, առաւօտները ժամն երկուքէն երբէք: Ձեք կրնաք երկրայիլ պարօն,

այն հաճողիցս վրայ զոր պիտի ունենան միշտ ձեզ տեսնելուս արեւն։

Ձերդ մխիթարեալ բարեկամուհի

Սթէնի

8

Այն ինչ սոյն կարի մարդասիրական գրութիւնը, ստուգուելէ ետեւ ծալլուեցաւ, պահարանի մը մէջ գրուեցաւ, հրամայեց Սթէնի որ նամակը իւր դռնապանին ձեռքով հասցէին տրուի։ Որովհետեւ չէր կամէր որ զնինէն յուղարկելով առ Փապիւս, անխորհրդապահ հարցմանց պատասխանելու ենթարկէ զնա։

Դոյն ի դողը բացաւ Փապիւս նամակն, այլ երբ կարգաց, ինչպէս որ ով ոք ալ ըլլար այնպէս պիտի ընէր, աղաղակեց թէ. այդ նամակը, անտարբերութիւն, խտուծիւն, անպատկառութիւն էր անձնաւորեալ, պառկած թղթին վրայ, այլ մեծ հապճեպով և խնդի պէս հագուեցաւ, և, թէ իւր օրպէս նաեւ Սթէնիի դռնապանից վրայ կոխտնելով դիմեց փողոց, թռաւ Սթէնիի տունը։

9

Այնքան արագ խոյացաւ, Փապիւս, որ հազիւ միջոց կ'ունենանք մեր թատրոնը վերակառոյց ընել՝ որպէս զի Սթէնիի տան մէջ, վերջին արարուածը ներկայենք. — Բայց և այնպէս աւաւսիկ պատրաստուեցաւ։ Կրնանք վարագոյրը բանալ։ Միայն թէ, որովհետեւ Փապիւս փոքրիկ ստնդիին տան և խնեւորորդ աստիճանին վրայ հազիւ թէ հասած, վարկեաններ կը պակսին մեզ, Սթէնիին հագուեցնելու, որչափ իսկ ճարտար լինինք, կաշերսենք մեր ընթերցողներն չի դորովեն զմեզ սոյն անպատշաճութեան համար, և սոյն պրակը սուլելու համար որ և է պատրուակ չի խնդրեն։

10

(Թատրոնը կը ներկայացնէ Սթէնիի ննջասենեակն։ Բոյժ նըրաթել և խիստ բաց գոյն հասկէն վարագոյրներ, կապոյտ մետաքսեայ փունջեր առջնագործեալ, հասկէն ներքեւ յողդողդ և անուշիկ շողերով սպիտակ անդուսէ ուրիշ վարագոյր մը։ — Սալօնըրիի գորգեր, սպիտակի վրայ, որ երբեմն

կուգտիլիսի տարփանաց արեւն ոտնակոխ կ'զած էր։ — Որդու զարդի բացաւ որքանեւ ինքնապէս զնա ինչպէս հաշիւով, որ խիստ անբարեբաղ լինելու խոշոր պղպանքներ բուն ուղի զարգարուած է։ — Ինչամբ լըցուած յենարանով երկու ջեռուցիկ թիկնաթուռ. — Երկու պատուհաններէ միոյն, «Բար իջուցուած, վրան ամենապատկառելի կերպիւ խառնաշփոթ ծաղկանց անտառ մը նկարուած. — Իսկ միւս բաց պատուհան մը պարտիզի վրայ կը նայի։ Նոյն իսկ ծաղկալից ոստ մը ակակիայի մտերմօրէն սենեկէն ներս կը թափանցէ։ — Կրկին ծաղկաթաղարք բեռցուած արպիսի դալարներ, որ զՁեփիւն անհաւատարիմ պիտի կացնէին, և որոց զայնքս ստեղծող արտեստաւորը մեղմիկ և անջնամ բոյր մը տուեր էր։ Շէֆէին վրայ, բնաւ ժամացոյց չկար, այլ անմահն Պէրնար տը Բալիսի երկու ծաղկամաններ։ — Մահճակայն, որոյ դոյն ինչ անխորհրդապահ անդուսէ ծածկով, Հոլանտայի նըրաթել հիւսկէն կտաւեայ սաւաններ ի տես կը թռչուր, հոտաւէտ փայտէ, ամենուրեք սպիտակ երմնարօտեալ, արծաթագոյն ծաղիկներով և կապուտ տերեւներով փնջիկներ ցիր ու ցան տրուած, ունէր դիցաբանական պատեանի մը ձեւ։ — Սպիտակ աքիսէ՝ անկողնոյ խողովակ, — նաեւ կապուտ թաւիչէ թեթեւ հողաթափ (բանթուֆ) որոնցմէն մին դոհարափայլով մը կը պնտէր։ — Եւ, որպէս թէ, ապացուցանելու համար Սթէնի գեղեցիկութիւնը հպարտութեամբ ամենավտանգաւոր բազմաթիւութիւններ կը կոչէ, շէֆէին միջեւ հերմակ մարմարէ կապիւնաւ Սալօնըրիի փոքրաքանդակ մը, և երկու ղեղանի վրայ (քօնսօլ) ոյր տափարակները լազուարթ (լաճիվէրտ թաշը) կերեւին, Միօր և Սնատիումէնեայ Սատիկները տրուած էին)։

Սթէնի, ՖԱՊԻՈՒՍ

(Վարագոյրը բացուելուն, Սթէնի տակաւին անկողնին է։ Այս բան որ կապացուցանէր թէ առաւօտեան ժամը հինգէն ի վեր պատերազմունք զինքը յուզած էին, որովհետեւ սաւանները անկողնոյ ասորեւ գլորած ին-

կած էին։ Այս պատահար կը ներէր ի ցոյց տալ գիրք և սպիտակ ոտքեր, եթէ Չինաստանի խորերէն այս սրան չելի փոքրիկ սաները կարենային տեսնել, յայնժամ երկնային կայսրութեան բոլոր կանայք պիտի երթային զիրենք դեղին գետը նետել։ Սոյն պահուն իսկ նոյնպէս ընթերցողը կամ հանգիստ կանը քիչ մը կատարեալադրծեալ զոյգ գիտակաւ մը պիտի կարողանար տեսնել քիչ մ'առաջ թափուած արտասուաց մին որ Սթէնիի վերին շրթունքը մուսլոյ աննշմարելի ազմուսման միջեւ կեցած էր տակաւին)։

Փապիւս, — Բարեւ, — Սթէնի, — Կիս մի խնդեցնէք, գթացէք անձկութեանս։ Ձեր նամակը, ձեր նամակը, կը սըտէր, արնպէս չէ։ Նայեցէք, աւասիկ ծնկերուդ կը փարիմ։

Սթէնի, — Եւ որքան անձնաւորեալ էին «Եւ որքան անձնաւորեալ էին» — նստեցէք ուրեմն, պարոն։

Փապիւս, — Սթէնի, դուն աչքովը տես, սոսկալի վշտերով կը տառապիմ. պէտք է որ տեսնես։ Այդ նամակիդ ըսածը ճշմարիտ չէր։

Սթէնի. — Ճշմարիտ է։

Փապիւս. — Ո՛չ, ո՛չ, այդ անկարելի է. բայց խօսէ տեսնեմ, ահ Աստուած իմ։

Սթէնի. — Է՞ր չընելու էի, ինչ որ դուք ինքնին կ'ընէիք։ Միթէ չունէիք դուք տարփուհի մը, և...

Փապիւս. — Տարփուհի՛, և՛ս, Հա՛, բայց այ՛, մտքէս ելաւ, իմ նամակս, այնպէս չէ։ Ձայդ նամակիս մէջ կը սէի, իմն Սթէնի, միթէ հաւատացի՞ր դու։ Բայց այդ խօսք մ'էր միայն, ահ, սոսկալի խաղ մը սակայն, ներեցէք, այդ տարփուհին...

Սթէնի. — Ո՛վ էր...

Փապիւս, Սթէնի. — Բարեւ, — Երբեմն էր։ (Կը նըրմարէ աչաց այն կալակն զոր տեսաւ արդէն ընթերցողը, և անկադրէն կը լալիէ զայն)։

Սթէնի, Եւրոպեական շաշմանաւոր. — Ինչ անգթութիւն, բռնադատելի զիս ընել, ինչ որ կըլայ ընել, ահ, Փապիւս, Փապիւս։

Փապիւս, — Բայց ինչ ըրիր, մեծ գ. Աստուած, Արեւմտեան ճշմարիտ է։ Ո՛չ, կարելի չէ այդ, ինձ գրածդ, սուտ է։

Սթէնի, ինչպէս ինքն ինքն ըսէր, — Ծաւալիւնը ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, — Ծաւալիւնը ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛ :

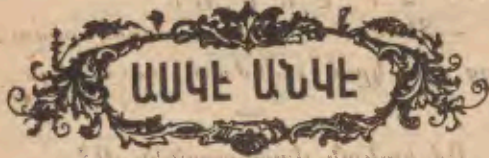
Ծաւալիւնը. — Պէտք է որ ծաւալիւնը ինչ զայդ, թէ ոչ, երբեք չպիտի հաւատամ : Երբեք ուր, Սթէնի :

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, — Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Տիկին, աս քու կիներդ կենն եալապ եալապ, ներկերը քու տներդ կերթան կոր :

— Իրաւոր չիլտեմ, կայիպարի չար չի կերթան կոր :

— Աս կըսես քի ուտելու հաց չունին, երեսնին ներկերու փարան ուր կէց կը գտնան կոր :

— Անոնք ներկի փարա չեն իտար :

— Պոյաճիկէ աղբարնին :

— Ձէ, ծիկառաի թուղթերուն մէջը կար խէ, ծիկառաի թուղթերուն մէջը կար միւր թուղթեր չիկա՛յ, անոնք կառնեն երեսնին կը քսեն կոր, ալէֆիէն աղւոր կըլլայ կոր :

— Իրաւ կըսես :

— Սուտ ինչո՛ւ պիտի ըսեմ :

— Վո՛ւյ, քուրուկ Աստուած գործդ յաջողէ : Եղբայր ըսիր, խալրի պոյաճիկն փարա տալով աղճիկներու հոգիսն պէտքսնին եկաւ, գիշերները տէյ պարի լուս ասեմ զարնելով մատ ուրններն կը ծակծկեն, առած փարաններն պոյաճիկն ափը կը լեցնեն,

իրենց իմացնեմ տէ պարէ ասեմ ետքը ատոնց պէս ընեն, սուղ պան մըն ալ չէ հինգ փարայի թուղթով առ տոնները գործերն կը տեսնան, հազար քան ծիկառաի թուղթի փարան տալէ կազանիմ :

— Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Պէտք է որ ծաւալիւնը ինչ զայդ, թէ ոչ, երբեք չպիտի հաւատամ :

— Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

կը նստի քանի որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, — Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Ծաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

Սթէնի. — Այո՛, զի արդիւնքը անհաւատութիւնն է այն :

Կարծեսք թէ ժամանակն է որ վարդապետը գոցուի : (Վ. Բ.) (ԵՏՈՒՍՐ. ԲԼԻՒՎԻԷ)

Սթէնի, զԾաւալիւնը. — Երբեք չպիտի հաւատամ, ինչպէս որ ըստ իր անձնական փորձի ըստ էր, —

գիւղացիները կը բերէին հարկերը իւր իշխանին։

—Տէր իմ, կըսէ գեղջիկը մէջ մէկ սակի պէտք է վճարէք։

—Ինչ, դարմայմոծը կը պատանխանէ մարդը, միթէ այն տեղը այդքան հաղուադիւտ է։

—Ոչ, տէր իմ, այն տեղը հաղուադիւտ չէ, այլ ձեզ նման անձինքն հաղուադիւտ են։

★ ★

Երիտասարդ մը ամուսնանալու մօտ էր, բայց պէտք էր որ հայրը ներկայացնէր զինքը հարսին ընտանեացը որ չէր ճանչնար տակաւին։

Հայրը առանց տղուն յատկութեանը վրայ տարակուսելու, խստիւ պատուիրած էր իրեն լուծիւն պահելու։ Կամ գէթ ի հարկին կարծառօտ խօսելու։

Երբոր հասան, պատուով հիւրընկալուեցան, բայց զիրար ճանչնալու համար պէտք էր որ սեղան նստէին, ինչպէս որ գիւղացւոյ սովորութիւնն է։

Փեսան հաւատարիմ իւր հօր խնայողութեամբ, խոր լուծիւն կը պահէր, կամ հագիւ ուրեմն քանի մը բառ կ'արտասանէր։

Կոչնականաց մին՝ որ հարսին հօրեղբայրն էր՝ փեսին անշարժութենէն յուզեալ, ըսաւ կամացուկ մը քովին, ըսէ թուական, կաղաչեմ, քեզ ինչպէս երեւցաւ մեր հօր փեսան, ինչի կատարեալ տպուկ մը կը թուի։

Հայր իմ, ըսաւ փեսան, հիմակ կրնամ համարձակութեամբ խօսիլ որովհետեւ ճանչցան զիս։

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

100 Հատը 5 Դանկան

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ամէն լեզուաւ կ'ապարտատուի Ուղուրեան և Ընկ. տպարանն, Կ. Պօլիս, Սուլթան Համամ, Սախտիյէ խան, Թիւ 5։

ԾԱՆԿԱՔԱՂ

Պ. Բ. նշանաւոր թատրոնի գլխավոր ղեկավարներէն մին, խեղճ ինքնակերպար իրաճարի գեղահասակ աշխատանք մը և Աղլիկն անտարբեր կը մնայ երիտասարդին զգացմանը։

—Ինչո՞ւ չէք ամուսնանար իմ հօտի որ տղաքները այնքան կը սիրէք։

—Ինչ կուզէք որ ընեմ, կը պատասխանէ հեծեծագին իրենց մայրն է որ չուզէր զիս։

Պարոն մը վակօնէն իջած ժամանակ կը փութայ ձեռնոցները դնել ձեռագ աղտեղութիւնը ծածկելու համար։

—Հիմա՞ ձեռնոց կը դուրս, կ'ըսէ նմա իւր ուղեկից բարեկամներէն մին։

—Այո, կը յարէ, կ'այարանը հասած ժամանակ կը դնեմ, որովհետեւ ճանապարհէն շուտ կ'աղտոտին։

—Անիրաւ ես, երբ փոխ առած ստակիդ համար հարիւրին 9 շահ կ'առնուս, խորդախութիւն է այդ։

—Բէ՛հ...

—Ե՛ր, խորդախութիւն կ'ընեմ եթէ մարդոցմէ չես վախնար, գոնէ Աստուծմէ վախցիր որ վերէն զքեզ կը տեսնէ։

—Վերէ՛ն, աւելի լաւ։ Վերէն 9ը 6ը կը տեսնուի։

Փողոցի արկածներ։

Պարոնի մը գլխարկին վրայ չիչ մը ջուր կը թափուի։ Անմիջապէս պարօնը գլուխը վեր կը վերցնէ դէպ ի մայն պատուհանն, ուր կը տեսնէ իսկոյն զօրեղ բազուկ մը։

—Ինչ է խենդ մարդ, կը գոչէ տանը մէջէն ձայն մը, որը այսքան տաք և ինք գովանալուն վրայ դեռ կը գանգատի աղաքացի քոյր իմ։

Միամիտ գիւղացի մը տեսնելով որ ջուր թափն այնքան սուղ կը ծախեն։

—Որչափ ստակ՝ կը գոչէ զարմացած մարդ փայտի կտորի մը համար։ Յետոյ շօշափելով և ձեռքին մէջ առնելով։

—Եւ մէջը պարապարէ՛ք, կըսէ ուսերը վեր ցնցելով։

Պաշտօնեայ մը քսան և չորս ժամուան արձակուրդ կ'ստանայ։ Չորս օրէն կը վերադառնայ իւր գործատեղին։

Գրասենեկին պէտք երբ կը յանդիմանէ զինք առ այն։

—Ներքեցէ՛ք, պարոն, կը յարէ գրադիրն, ինչպէս գիտէք, օրը վեց ժամ կ'աշխատիմ և որովհետեւ չորս անգամ վեց կ'ընէ քսան և չորս, ուստի և զիս յանդիմանելու քննա իրաւունք չունիք։

—Մեծ նաւեւ մը նաւագիտն կ'ըսէ նաւուղիին Մարսիլիոյ նաւահանգիստն մտած ժամանակ։

—Ուշադրութիւն բռնէ՛ք։

—Մէ՛կ, իմենկայութեան վտանգ չը լինիր։

—Այո, կողմի ժայռերը կը ճանաչէք։

—Ինձ նման ձերուկ նաւուղի մը ինչպէս չը ճանաչէր։

Նոյն պահուն ահաւոր շառաչիւն մը լսելի կը լինի, հաւն է որ ածաղին ժայռի մը կը բաղխի։

—Տեսէք, ժայռն, աւաւսիկ ապացոյց մը, կըսէ յայնժամ նաւուղիին։

Բժշկական վարժարանին մէջ։

Դասախօսն կը հարցաքննէ ուսանողը հիւանդութեան մը բնութիւնը վրայ։

—Տեսնենք, ինչ նշանէ կը հասկնաք հիւանդութեան մը ծանր լինելը։

—Երբոր հիւանդը մեռնի, կը պատասխանէ ուշիմ աշակերտը։

Տէրը իւր սպասաւորին։

—Մ'կրտի՛չ։

—Պարոն։

—Վաղ առաւօտ պէտք է որ ժամը վեցին արթնցնես զիս։

—Այո, տէր իմ, եթէ առաջունէ ինձ ձայն տաք։

(Թարգմ.) Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ՏՕԲ- ՔԱՐԱՆԱՆՕՐՈՒԼՈՒ

Յիւնկի, միտիք վե թէնանիւիւնե
եօլլարընըն վե տէրի իլլեթլէրինէ մախ-
սուս, Ղալաթաւա, Սանտրքըլարտա
Հէլվաճը սօգաղը, քէօյէ պաշընտա Այ-
նալը լօգանթաւը գարշուօրնտա վագը
14 Նումէօրու խանէտէ, մուսաէնէի
խասթէկեանը պէճէր կիւն սահաթ
6-տան 12-է գատար խասթա գապուլ
իտէճէք տիր :

Տօթօրը մուսալէյիս խուսուսի օ-
լարադ Փարիզ խասթախանէլէրինտէ
մէղքիւր իլլեթլէրի ետնի ֆըէնկի, էս-
կի վե եէնի պէլ սօղուքուգունուն
մէսհանէ տարլըլարընը, ֆիւսթիւ-
լէրի, վե հասըլ սիտիք վե թէնասիւ-
լիւնե եօլլարընտա թարի օլան իլլեթ-
լէրիլէ, տէրի խասթալըլարընը թահ-
սիլ վե պիթ թէճըրիւպէ վե պիր չօգ վա
գըթլարտան պէրու տախի իսթանպու-
տա իճըալի թապլիպիք իթմիշ օլուու-
ղընտան քէնտիսինէ միւրաճաւթ իտէն
խասթէկեանը ազ միւտաթէթ դարֆըն-
տա ուսուլ ճէտիտէ իւզըն թէտաւի
վե շիֆաիէզիւր իտէճէք տիր :

Ս Ը Զ Զ Ի Ե Է

ՎԵՐԷՄ ԻԼԼԵԹԻ

Մալիւմ աիւր քի վէրէմ իլլեթի
Նիւ-Եօրգտա էն զիեատէ իյգաի թէ-
լէֆաթ իտէն միւտհիշ խասթալըլար-
տան պիրի տիր :

Պինաէն ալէյի, իլլեթի միւսթէվ-
լիյէի մէղքիւրէնին մուճիպ օլուուգու
թէլէֆաթ ու վէֆիեաթըն միգտարը
պիր միւտաթէթտէն պէրու շէհրի մէղ-
քիւրտէ ֆէվզէլատէ ուլընթտէ թէ-
զանիւտ իթտիկինտէն, Նիւ-Եօրգ շէհ-
րի սըհհիւէ իտարէտի մալազը մէղ-
քիւրուն սիրաեթթիւնին էօնիւնիւ ալ-
մագ իւզըն իթթիխազը լաղըմ կէլէն
թէտապիրտէն պահիս օլարադ պիր
թահրիրաթը սուուլիւնէի պու քէրըն
նէշը ու իլան իլլեթի տիր :

Թահրիրաթը մէղքիւրէնին, աթի-
տէրի ճիւմէլէրինի պէր վէճհի աթի
զիւր ու պէեան իտէրիլ :

Պիր ինսան, վէրէմ իլլեթինէ հա-
վատա սլօւրունան միգրօպլարը թէ-

նէֆիւս իտէրէ տիւլար օլմուշ օլուր
Պու միգրօպլար, իւպիւրի աիկէր իլ-
լեթի մէղքիւրէնին թօխուլարընը
թէլէլիւիտէն պու գուրալար, էն զի-
եատէ մէղքիւր խասթալըլար տիւլար
օլմուշ, օլմուլարըն իէֆէսլէրինտէն վե
հաթթա թիւքիւրէլէրինտէն նէշէթ
իտէրլէր, իմտի, պու իլլեթէ թու-
թուլմամա իշին, աթիտէքի գալաի-
տի սըհհիւէի իճըա իթմէք լաղըմէ-
տէն տիր :

1.—Վէրէմ իլլեթինէ թուլմուլար
օլան վե եախօտ վէրէմիլի զանն օլու-
նան քիմսէլէրէ, խալըլար իւզէրինտէ,
վե եախօտ խանէլէրին չու եա պու
մահէլլէրինտէ, մէյտանտա, խալըն
կէօյիւ էօնիւնտէ օլան պիր եէրտէ,
վե եա մէնտիլ տէրունինտէ թիւքիւր
մէլէրինէ միւտաաթէ իտիլմէմէլի տիր,
չանէտ աքսի թագաթիւնտէ, թիւքիւ-
րիւլէն մահէլլ, հէր նէ օլուր իտէ օլ-
սուն եագըլմալը տըր :

2.—Խասթալար եալընըղ ագ-սիւ-
լիւմէն մահուլընը հալի օլան չանագ-
լար տէրունինէ թիւքիւրմէլի տիրլէր,

3.—Խասթանըն օտաալնտա ապա
եաթըլմամալը տըր :

4.—Պու օտալարտա միւմքին մէր-
թէպէ ազ էշեա պուլունտուրուլմալը
տըր, բէրտէ, խալը վե սայիրէ կիպի
վէրէմ թօխուլարընը էն զիեատէ իս-
թիճլապ իտէն էշեա գալուրըլմալը
տըր :

5.—Խասթանըն եէտիյի գապտան
եէմէմէլի տիր, չանէտ, ֆարզ իտէ-
լիմ քի, խանէ իալգը խասթանըն եէ-
տիկի տյի սահանտան եէմէլէ, սաի
գաի ֆուգը ու գարօրէթ իլլէ մէճպուր
պուլունտուրուլմալ թագաթիւնտէ, օլ սա-
հան վե եախօտ գապ, գախար սուտա
եըգանմաաղճա իսթիմալ իտիլմէմէլի
տիր :

6.—Խասթանըն չամաշըլարը սըգ-
ճա սըգճա եըգանմալը տըր :

7.—Խասթանըն օտաալը իքիտէ
պիրտէ եըգանմամալը, վե տաֆիի
թէաֆիիւնաթ օլան էճգալար սըգճա
սըգճա պու օտալարտա իսթիմալ ի-
տիլմէմէլի տիր :

8.—Հալվանաթը էհլիւէ, —մէսէ-
լա քէլպ, գուշ, քէտի վե սայիրէ,—
վէրէմ իլլեթինին սիրաեթթինէ վասը-
թա օլուուլարընտան, պուլնար խաս-
թաաան ուզագ պուլունտուրուլմալը

ալը, չանէտ աքսի թագաթիւնտէ, պու
հալվանաթ տախի վէրէմէ թուլմու-
լուրար իտէ պիւր թէրէտաիւտ թէլէֆ
իտիլմէլի տիր, օլմուլար, օլմուլար
Պիր էվտէ վէրէմի պուլունտուրու-
թագաթիւնտէ, էվին սայիր խալընըն
իլլեթի մէղքիւրէնին թէէսօիրաթը
սարիւնտէն իճթիւնապ իտէպիլմէսի,
իշթէ պալէտտէ թատալտա իլլեթիկի-
միլ թէտապիրի սըհհիւէնին իթթի-
խազ գըլընմաալը խուսուրնա վապէս
թէ տիր :

ԱՌԻԻԾՈՒ ՄԱԳԻԼՆ

(Նիւ-Եօրգ իլլեթին)

—Ես . . . ո՛չ Նոնտրայէն, ո՛չ Փա-
րիզէն ո՛չ Վիեննայէն, ո՛չ Բէթէրս-
պուրկէն եմ, ես աշխարհաքաղաքա-
ցի եմ :

Ընտանիւր ունէ՛ր նա : Ո՛չ իւր ճըշ-
մարիտ հայրն բազում տարիներէ հե-
տէ մեռած էր : Գալով կոմսին, իւր
օրինական հայրն, թողած էր զիրենք՝
Իսկ կոմսուհւոյն, հակառակ այն պար-
բերական մայրնեի յգացմանց որք
ամենուն արգահատելի էին իրենց
կեղծութեամբն, կատարեալանձնասէր
մ'էր և ժանտանդենդի մը միջոցին
որուն Օլիւա ենթարկեալ՝ քիչ մնացած
էր մեռնիլ, ութնամեայ հասակին մէջ.
Տիկին, Պապուին. —առ ի յարգանս
միայն, աղջիկը խնամած ժամանակ,—
չէր մոռացած բնաւ իւր ձեռնոցներն
անվթար պահելու համար իւր ձեռաց
սպիտակութիւնը :

Թիւլիէն տը Ռէ այս ամէնն իմա-
ցած էր երբ մտաւ օրիորդ Օլիւայի
շուրջն թափառող ամբոխին մէջ և ինք
սկսաւ խելայեղ կերպիւ սիրել եղա-
կան և խուովարար աղջիկն, որ թոյլ
կուտար ամենուն հայիլ իւր տշաց մէջ
և որ այն օրն յորում հասարակաց բա-
րեկամ մը երբ ներկայացուց տեղա-
կայն, ըսաւ նմա՝ գլանիկ մը վառե-
լով :

—Ա՛հ, զիւք էք ինձայնքան սի-
րահարեալ, Ողջոյն պարոն :

Յետոյ՝ այր մարդու մը նման՝ ուժ-
գին սեղմեց նորա ձեռներն :

Պատուաւոր և բարի նաւաստին ըս-
կսաւ սիրել, այնքան սաստիկ սիրել

որ ապա հասկցաւ և յաւ զգաց : Զի խաբուեցաւ : Օղկա լաւ կը թուած չէր : Իւր հոգին հպարտ էր : Ո՞ր գիտէ Գուցէ կզգար իւր յուզեալ և միանգամայն հաճոյալի կենաց բովանդակ սնապարծութիւնն , և յըօրէն կը գատէր այն երիտասարդներն որք որսի միջոցին իւր շուրջն կը թափառէին և ամէն երեկոյ իւր պարահանդէսի տետրին մէջ նշանակել կուտային իրենց անունը :

Ամէնքն ալ ցանկութիւն ունէին և ո՞չ ոք ի նորանէ որոշած էր զնա կընտրեան առնուլ : Ուստի և նա խըստութեամբ կը վարուէր ամենուն հետ և յիշեցնել կուտար նոցա իրենց թերութիւնն եթէ մտերմութեամբ խօսէին , նոքա իրեն հետ և կամ ալեծածան վախի միջոցին ընդ երկար կը սեղմէին իւր ձեռներն , զորս ընկերաբար նոցա կը ներկայացնէր :

Ժիւլիէն որ խորթախանց միտք մ'ունէր շնորհիւ փափուկ սրտին , գրտաւ վեհանձնօրէն այն ծածուկ գանձըն որ գոյութիւն ունէր այդ աշխուհկան և ի ներքուստ այնքան դժբաղդաղջկան սրտի մէջ : Գեղեցկութեանն համար կը սիրէր զնա , և գլուխը կը դառնար երբ պարի ժամանակ կ'զգար նորա գլխուն իւր բաղկաց մէջ հանդիսն , իւր սեաւ աչաց , յետ փոթորկի իւր վարդապոյն գիմաց միջէն որ կը խօսէր իւր հետ ինքզինքն լքած , արբեցնելով զնա իւր աստեղային աչերովն և մանիշակագոյն շնչովն : Բայց ինք կը սիրէր զնա , կը սիրէր տառապանացն համար : զորս այնքան ազնուաբար ծածկած էր որով սրտի յուզում մը կը կրէր ամէն անգամ : և կը նշմարէր Օղկայի վշտագին ակնարկներն իւր մօր վերայ , երբ Տիկին Պապաուն թէյ խմած միջոցին ի յայտ կը բերէր սրտերու մէջ տարած յալթանակներն :

Ամուսնանալ նորա հետ . . . ա՜յո՛ , վերցնել զնա այդ վտանգալից միջավայրէն , դնել զնա իւր մօր քով որ սուրբ կին մ'էր , շնչել տալ նմա ճշմարիտ ընտանիքի մը անարատ և կազդուրեղ միջոցընտան , փրկել զնա ի մի բան : Կը մտածէր այս բանին վրայ միայն , կը խորհէր , մերթ այնպէս կը կարծէր թէ Օղկա հասկցած լինելու էր

իւր իղձն և՛ երբ , Օղկա կը ներկայանար տեղա կային ռուսական թէյի գաւաթն : Կը տեսնէր սա՛ դեռատի աղջկան աչաց խորն , մեղմ և հեռակալ լոյսի մը նման բան մը որ կը թուէր պատառնալ , լինել իւր վեհանձն գըթութեան և անսահման գորովանաց : * * *

— Այո՛ , օրիորդ , իմ արձակուրդի ժամանակն ութ օր կը լրանայ : Վաղը պիտի թողու մ գիտ , մի քանի օր թուռէնի մէջ պիտի մնամ քրոջս քով և անկից պիտի մեկնիմ ի Պրէսթ իւր օգնական ծովային տեղակալի և տարիէ մը կամ տասներեւթ ամսէն նաւարկութեան պիտի սկսիմ :

Առանձինն էին պանդոսկին ընթերցման սրահին մի անկեան մէջ , յոտին կանգնած բաց պատուհանի մը քով , գիշերոյ երկնակամարին հանդէպ ուր կը պլպլային բիւրաւոր անտեղք :

— Ուրեմն , երթայք բարեաւ բարի ճանապարհորդք , պատասխանեց Օղկա իւր համարձակ ձայնիւ : Բայց բան մը ձեռնէ պիտի խնդրեմ , պարոն տը Ռէ . . . Այո՛ , այդ ոսկեայ շրջանակին վրայ եղող առիւծու մագիլն զոր կը կրեք իւր զարդ : Ահ , կը ցանկամ ունենալ . . . Թերեւս յիշատակ մ'է առիւծէ մը զոր սպաննած էք որսի ժամանակ փրկիկեան աշխարհին մէջ , այնպէս չէ . . . Ես եւս վարի գազան մ'եմ , ես . . . այդ խաղալիկն ինձ կը վայելէ : . . . Ինձ տուէ՛ք : ձեր կողմանէ իւր յիշատակ պիտի պահեմ ես :

Ժիւլիէն հանեց այդ զարդն , և դեռահասակ աղջկան ձեռնացր մէջ դրաւ : Բայց այդ ձեռքն , յեղակարծ սեղմեց իրեններուն մէջ , և ցած ձայնիւ , խանդավառ և ոգեւորմամբ ,

— Կը սիրեմ զձեզ , ըսաւ նմա , կուզէ՛ք կինս լինել :

Օղկա ձեռքն իւր կողմն քաշեց , խնամօք պահելով առիւծու մագիլն : Ետոյ , բազուկներն խաչաձեւ դնելով կուրծքին վրայ , ընդ երկար դիտեց զՊ. տը Ռէ , առանց յուզման :

— Ո՛չ , յարեց , ո՛չ . . . և սակայն դուք այն առաջին երիտասարդն էք որ կը սիրէք զիս և այ՛ , եղանակաւ կը յայտնէք ձեր սէրն : Ահա ասոր համար ես կը մերժեմ . . .

— Օղկա , գոչեց Ժիւլիէն ալլալեալ ձայնիւ մը , մասնաջրաց . . . (Ետունս «կեղ») :

ՍՈՂԻՏԻՇ ԹԱՊԵՊԻ 402

ԺՕԶԵՖ ՆԱԼԲԱՍ

Տիշթապիպլերինն էն մահիրլերինաէն օլուպ , քէնտիսինէ միորահաաթ խտէն . . . Զէրի աղ վաղըթ զարֆընտա չիֆարէ . . . Զիր իթմէ . քլէ պիհապգըն խօշնուտ իթ . . . միշ օլան ժօղէֆ նալրաս էֆ . Սիրքէ . . . ճիտէ Թրամվայ ճատտէսինտէ Տուլու . . . նու Ումուսիյէ իտարէսի գարչըսընտա 8 նումէրօլը մահալը մախսուստա պուլուսմագտա տըր :

Թուպիպլը մուսալիէյհ զայէթ մա . . . հիրանէ պիլի ոուրէթտէ իմալ էյլէտի . . . կի տիշլէրի էհլէն ֆիյալթլա ֆիրուսթ իթտիլի կիպի , միւշթէրլէրինի քէ . . . մալը հիւրմէթ վէ նէղաքէթլէ գապուլ վէ տիշ խաաթալըգլարընը հիւսնիւ թէ . . . տալի իտերէք , ճիւմէնին մէմուսի . . . յէթինի գաղանմագտա տըր :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ա . . . մէնլեզուաւ կը պատրաստուի գին 100 հատը 10 դհէկն . . . պէտք ունեցողները պէտք է գիմեն Գ . Պաղտատլեան տը պարան Յակոբեան խան : Թիւ 1 : Կ . Պոլիս :

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ ՊԱՐՏԵԶ ՀՈԳԵՒՈՐ

ՔԱԶՄԱՊԱՏԿԵՐ (Պէրպէրեան Տապգր) :

Ընտիր Թղթի վրայ , մաքուր տպագրութեամբ , լաթա . . . կազմ , կը վաճառուի :

Երկու 2 զրուշ :

Կը գտնուի Պէրպէրեան Տպարան , Կ . Պ . Էսքի Զապ . . . Թիւ ճատտէսի , Թիւ 61 :

— Զի . . . (Ետունս «կեղ») :

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՅԵՐԻԿՆՆԱՆ — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Հանդիսիս տպարանին ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտրուով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւտորտելէ յետոյ չունէին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ Ընթերցարանն պիտի ունենան այսուհետեւ, որով մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. Կառատուաց, սոյն Ընթերցարանն, որով պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լեցնէ բազմահմուտ ուսուցիչն: Կեդրոնատեղին է հանդիսիս տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ, գրավաճառաց քով: Գինն է 2 զրշ. Շատ դնողներու գոհացուցիչ պեղծը լինի:

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՐԻՈԴԻԿԱՆ

ՏԵՊՊՕ

ՍԹԱՆՊՕԼ ԵՖՆԻ ՃԱՄԻՏԷ

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

Ս թ Ա Մ Պ Օ Լ Քէօբրիւ սըրասը Թրամվայ — 56
ճատաէսի
Պ Ե Յ Օ Ղ Լ Ո Ի Ն Տ Ա Տօղրու եօլտա — 168

Մէզքիւր էճգախանէ վէ սրէչար տիւքընանյարընտա միւթաաւիտ վէ էնվայի թէրբիպալթը քիմեքիլյէ վէ էճգա վէ մաւալէճաթ վէ ալէաթը ճէրրաշիլէ, վէ ալէա ճինս լա թիք իլէ չէլիքտէն մաամու, ալաթ ու էտէվաթ, վէ Լիւթէր ուսուլիւալէ պալլար, վէ Ֆրանսըզ վէ Ինկի լիլ էճգալա ը, սօլֆաթօնուէն էն ալէա ճինս, ևէ լի վէ էճնէպի մա տէն սուլարը, Փօթիկաթըլար իչիւն թէրբիպալթ, քիմեքիլիէ, Պարտօ չարապլարը, գօնեարար, էնվա իչիլիլէր, դօրու սապուլար, ևէ Ֆիս բուտար, ուտը Կօլօնեւ, աչսուլարը, տիւզիկ նլաքէր, վէ ըս բէչարար իլէ քիմեքիլաւ լէրէ մախսու ճամ գապար վէ ալաթ ու է տէվաթ մէվնուտ օլուպ, թօրտան վէ բէրաքէնտէ Փիրուլթ օլո նուր: Քէզալթ մէզքիւր տիւքընանտա մաւալէնէի թըպալիլէ տախի իճ րա օլո նուպ, պուշա մախսուտ օտալար վար տ ր կ'ճէլէր աչի գ տըր: Զէյլ—Պիլճիւմէ էճգա վէ էմթաամըզըն էն ալէա ճինսինտէն օլուտ ղունու վէ բէք էճվէն Փիլաթլա սոթըրաղընը Տօղթօր էֆէնտիլէրէ վէ րաղպէթլու էճալիլէ իւն ու պալյան խտէրիլ:

ՖՈԹՕԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱՑԵԱՆ ՊԵՆՏԵՐԻԷՐ

ԳՈՒԼԷ ԳՍԲՈՒ ՆՕ. 677

Միւլթերիլէրիմիլ մէմուէն գըլապ, էսկիտէն պէրու մէսլէքիմիլ օլտուլու ամ մէսին մալիւմիւ տիր: Պու ալէֆա էվրօթաւնըն էն մէչնուր Փապրիգալարընտան ճէլպ իտէրէք, աթըրիլէմիլ տանաթմըշ օլտու ղումուլտան, միւրաճաթ իտէճէք միւլթէրիլէր հէր հալտէ մէմուէն գալաճաղար տըր: Գարա ը հաճատա պիլէ բէլիմ չէքիլի: Զօճուղար վէ չօգ տուրմաղա ի էհամմալիւ օլմալանլար իչիլ, էն սոն լիւթիլտէ (էնսթաթիտէն) եանի միւլթէրիլի եօրմաղապըն բէլիմէր չէքիլի: Պուտան մաատա Փօթօկրաթ իչիւն է մէչնուր Փապրիգալարտան հէր ճինս մաքինա վ: լէվալիմաթ վէ էճգա կէթիլթիլիլուպ, է վէն Փիլաթլա լէ սաթլուր:

Միւրաճաթ իտէնլէրէ մէճանէն տէրս վէրիլուպ, մէրաղլուր իչիւն 180 ղրուշա գաատար մաքինալար Փիրուլթ օլունուր:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Ի Ր Պ Ե Ռ Ե Ս Ն

ՖՈՒԱՆԳՅՕՐԹՈՒԱԶ

ՏԵՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէ մաեէ Փրանգ 8,250,000 Ինթիւաթ ազչէսի Փրանգ 1,270,000

Մէզքիւր գումքանիա տէնիլգաղալարընտ գարչը վաթօրյարտա վէ կէմիլէրտէ եիւլէնիլէն մալլէրի, վէ քէզալիք բօսթա իտարէլէրինէ թէսլիմ օլունան միւլճէվէրաթ վէ եախօտ պանգնօթ էվրագը ղաեէթ էճվէնիեէթ վէ սուհուլէթլէ սիկուրթա իտէր:

Պու ճիհէթլէ մէպալիլի քիւլիլիեէնի սիկուրթա իտէպիլմէք իչիլ իչպու գումքանիա էվրօթաւ 13 թանէ պիւեիւք սիկուրթա գումքանիալարըյա պիլլէչմիշ տիր: Պունլարըն թէքմիլ սէրմաեէ վէ ինթիւաթ ազչէսի 100,000,000 Փրանգը կէչէր:

Թէքմիլ թիւրքիա աճէնթէսի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻՒՆԻԽ ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳՍՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Սէրմաեէ Փրանգ 8,000,000
Ինթիւաթ ազչէսի 1888 Յունիսէ գաատար Փրանգ 4,817,262
Սէնէվի իրատ 1888 Յունիսէ գաատար Փրանգ 10,069,700

Մէզքիւր գումքանեալար տէթօղիթօլար վէ խանէլէր վէ անլէր իչինտէ պուլունան մալլէր վէ մօպիլեալարը ղաեէթ էճվէնիեէթ վէ սուհուլէթլէ, թէէմիլաթ գալիլիէ թաշթընտա օլարագ սիկուրթա իտէրլէր:

Ինթանպօլ աճէնթէսի
Իսթանպօլ, Պահճէ-գարու, Եօրկիատիս խան ԳՍՈՒՆԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

ալիւմաթ.—Շիրքէթլէրիմիլի Տէրիսաատէթ պանքէրլէրի պուլունան ներսէսեան Բէտէր վէ Մախսուսու էֆէնտիլէր հիսապը կէթիլիլիւշ, վէ միւլթիլիեէթ ումուլիլիէ թարաֆընտան թասաթիգ օլունուշ հէր կիւնա ղարար ու ղիեանը թաղմիլէ թէմամիլլէ թալիմաթ ախը իլլէմիլլէր տիր: